

Risicanalys ger ökad lönsamhet

Enkelt att komma igång – gör en Grovanalys!

Vad kan drabba mig? 2. Hur troligt är det att det händer? 3. Vilka blir konsekvenserna om det händer?

Svaren får vi genom att göra en risicanalys. Den enklaste formen av en risicanalys är att gå igenom dessa tre punkter - utan för höga krav på att vara heltäckande eller helt systematisk.

Steg 1. Den enklaste formen av risicanalys kan vara att du och några medarbetare sätter er ner och funderar över vilka händelser som ni tror skulle kunna drabba er: Brand, rån, informationsstöld, maskinhaveri, hackerangrepp ... Det är ni själva som bäst kan bedöma vad som är mest aktuell att ta med på er lista.

Steg 2. Bedöm sannolikheten för att det ni listat kommer att inträffa (varje händelse för sig). Tror ni att händelsen t ex kommer att inträffa varje år eller bara vart tredje år eller kanske bara en gång på 10 år... Självklart påverkas bedömningen starkt av de förebyggande åtgärder som redan finns på plats.

Steg 3. Vilka blir konsekvenserna av respektive händelse. Försumbara, allvarliga eller katastrofala...

När man därefter väger samman sannolikheten och konsekvensen för varje enskild händelse får man ett värde på risiken enligt följande enkla modell:

KONSEKVEN S

		Försumbar	Allvarlig	Mkt allvarlig
S A N N O L I K H E T	Låg	1	1	2
	Medel	1	2	3
	Hög	1	3	

Det råder ingen tvekan om att detta ska åtgärdas med prioritet

Ta kontrollen över dina risker – det lönar sig

Det är viktigt att komma ihåg syftet med en riskanalys. Syftet är att få bättre kontroll på sina risker. Då kan vi också avgöra vad vi ska åtgärda i första hand. Riskhantering eller Risk Management handlar om att *identifiera och värdera* sina risker för att kunna göra de rätta prioriteringarna när det gäller att *förebygga* skadehändelserna och att *skadebegränsa* effekterna om eländet ändå inträffar. Det finns fyra riskhanteringsstrategier: *acceptera, reducera, undvika* och *transferera*. Det senare kan vara att teckna en försäkring eller att outsourca verksamheten.

Analysmodeller finns för alla verksamheter

Självfallet är det bra att använda en mer avancerad modell som passar för just min verksamhet. En småföretagare i Trångsviken eller Gnosjö har andra behov än en säkerhetschef i en tung processindustri eller på en myndighet. Det finns goda möjligheter att hitta en lämplig analysmetod för alla och envar med hänsyn till verksamheten, resurserna och behoven.

Det är viktigt att göra klart för sig själv vad för slags risker man vill analysera. Är det tekniska system, organisationsstrukturer eller den mänskliga tillförlitligheten som ska granskas? Användningsområdet bör styra valet av analysmetod.

Man bör också låta tillgången på beslutsunderlag påverka val av metod.

Vissa analysmetoder är *kvantitativa*, dvs de kan ges ett numeriskt värde (till exempel att en viss händelse kan förväntas medföra x antal döda och y antal skadade). Andra metoder är *kvalitativa* och ofta enklare att använda.

Ditt ansvar som beställare

Många väljer att anlita experthjälp och då är det viktigt att först göra klart för sig själv vad man vill uppnå med analysen och hur avgränsningarna ska göras, dvs vilka system som ska granskas. I annat fall är risken stor att experten kanske väljer fel metod och levererar ett mindre användbart resultat.

Men som sagt - det kan vara klokt att börja med en enkel grovanalys som på ett enkelt sätt ger svar på den centrala frågan: Vilka skadehändelser måste jag beakta i min verksamhet?

Låt en expert välja nästa metod

Några av de vanligaste kvalitativa metoderna utöver Grovanalys är Avvikelseanalys, What If?, HAZOP, CRIOP, HEAT och RIA. Några av de kvantitativa metoderna går under beteckningarna Felträdsanalys och Händelseträdsanalys.

Några lästips för dig som vill veta mer om riskanalyser:

Riskanalys – metodbeskrivning för beställare – utförare – granskare. Svenska Brandskyddsföreningen 2003. ISBN 91-7144-364-9.

Hamilton, Gustaf. *Risk Management 2000*. Studentlitteratur1996. ISBN 91-44-00082-0